

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve polkviri.“ Naredna pedevica.

Izlaz svakog utorka i petka u podne.

Netakani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netakaju, a ne frankirani neprimaju. Predplata se postaromost: 12 K u obće, na godinu 6 K za seljake, na godinu 3 K u obće, 3— na pol godine. Izvan carevine više poštarija. Pojedini broj stoji 10 li. koli u Pulli, toli izvan iste. Uredništvo se nalazi u ulici Gluha br. 5 te prima stranke osim nečijeje i svećka svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavatelj: Stjepo Givić. — U nakladi tiskare J. Krapčić i drug. u Pulli. — Glavni suradnik: prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
„Buzbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Školske takse.

Potaknuti glasovi stanovitih prostih lažaca, klevetnika, bezdušnika, kojim nejma mjesta među pošteni ljudmi, bili smo u broju od 8. oktobra 1896. napisali članak o školskih taksah.

U onom članku smo kazali i dokazali s jedne strane, da su hrvatski i slovenski zastupnici bili uvijek najodlučniji protivnici uvođenja školskih taksa; da su u jednom saborskom zasjedanju proli njim govorili i predloge stavljali; da u drugom zasjedanju radi časti hrvatskoga i slovenskoga naroda nisu mogli niti smjeli hiti u saboru, pak su proli taksam podnesli spomenicu na ministra bogostovja i nastave, i postavili proli njim resoluciju u carevinskom vijem.

S druge strane smo kazali i dokazali, da je zemaljski odbor ili junta po dva puta saboru predložio zakonsku osnovu o školskih taksah, da ju je dakle povraćenu od c. kr. vlade kao nepotvrđenu po drugi put predložio saboru; i da u tom odboru sjede dr. Cleva, dr. Chersich, dr. Gambini i Tomasi, a da mu je na čelu komendatur dr. Campitelli.

Kazali smo i dokazali, da je saborski odbor tu zakonsku osnovu po dva puta razpravljao, i po dva puta jednoglasno prihvatio, i da su u tom odboru bili sami talijanski zastupnici, i to drugi put dr. Bennati, dr. Costantini, De Franceschi, dr. Glezer i dr. Varetou.

Kazali smo i dokazali, o čem se svaki može uvjeriti iz stenografskoga zapisnika saborskoga, da je saborska većina u saborskoj sjednici dne 30. jenara 1896: razpravljala o toj zakonskoj osnovi, i prihvatila ju jednoglasno.

Toj sjednici predsjedao je komendatur dr. Campitelli, a bili su prisutni svi talijanski zastupnici, najme: dr. Bartoli, dr. Bennati, dr. Bubba, dr. Canciani, dr. Chersich, dr. Cleva, Doblanovich, De Franceschi, dr. Gambini, dr. Glezer, markiz Polesini, Kamalić, dr. Rizzi, dr. Tamaro, Tomasi, dr. Varetou, dr. Vergottini, dr. Venier, Nikola Venier i Vidulich Mate (Losijski načelnik).

Ti svi su dakle kako jedan glasovali za školske takse.

Po njihovoj osnovi, na njihov predlog školske takse postale su zakoni.

Dok nisu bile zakoni, naši su zastupnici učinili sve što bijaše u njihovoj moći, da ne budu zakoni. Sad kad su zakoni, znamo, da su poduzeli razne korake, da se taj zakon

ukine. Njihovi koraci su do sad ostali bezuspješni, al oni neće nit na dalje mirovati, u koliko njim bude dana prilika, dok se taj zakon, dakako zakonitim putem, neukine.

Za sada je svakomu gledati, da školske takse budu čim manje teške, da se jih bar preko zakona neodmjeruje i neutjerava, i da se upotrebljuju u svrhu za koju su ustanovljene.

Kao glavni, pače jedini razlog za uvođenje školskih taksa navadjala su talijanska gospoda taj, da mogu dobiti novaca za sve to veće troškove za pučke škole. Dakle novac, što ga dobiva zemaljska blagajna u Poreču od školskih taksa, morao bi se trošiti za ustrajanje novih škola.

Pak šta vidimo?

Evo već nekoliko godina utjeruje se od občina školske takse. U ime njihovo imalo bi ulaziti u zemaljsku blagajnu 150.000 kruna i više.

Guđe su škole, koje se ustraja sa timi novci ili koje su se već ustrojile? Školski namjeti još se uvijek plaćaju.

U ime školskih taksa vuče se ona ogromna svota novaca, a škola, naših škola, za našu djecu škola se nevidi, ili jako malo.

Što veli na to c. kr. vlada? Uvođenje školskih taksa, ako se njim neustraja novih škola i razreda, je prosta prevara.

Čujemo, da se je c. kr. vlada sporazumila sa zemaljskim odborom, odnosno i saborom, da će se svake godine ustrojiti tri škole u pokrajini.

Takav sporazum bio bi jasno protiv školskom, državnom zakonu, a bio bi u protumbi takodjer sa razlogom, s kojega se je školske takse uvelo.

Ipak tri škole na godinu za 150.000 kruna!!!

Tri naše škole stoje pokrajini malo više od 3000 kruna. Kamo s ostalim novcem? Kamo sa 140.000 kruna i više?

Ima občina, koje plaćaju na lišcu i lišcu kruna u ime školskih taksa, gdje manjka škola i razreda, a gdje se ipak nije ustrojila ni škola ni razred otkad postoje školske takse.

Zemaljski odbor ustrojio je i uzdržuje talijansku realnu gimnaziju u Pazinu. Plaća toliko profesora, plaća učiji i za one godine, što su u Italiji služili; gnjete upravo stipendije djakom; samo da ih ima, inkar i takovim, koji nenapreduju; troši za zgradu i učila. Troši već redovito na godinu kakvih 30 do 40.000 kruna.

Zar u taj nepotrebiti, silom stipendija polazeni zavod idu novci, od školskih taksa, novci siromašnih, poreznika pojedinih občina Istre?

Kad bi Istra bila i bogatija, odnosno manje siromašna nego li je, nebi se smjelo uzdržavati onakav luksuz, kakav je režim talijanska realna gimnazija u Pazinu.

Podnipošto pako nebi se za tu gimnaziju imalo trošiti novaca, što jih zemaljska blagajna dobiva od školskih taksa. Ove bi se morale upotrebljavati za ono, za što su ustanovljene, za ustrojjenje pučkih škola, i u obće pučko-školske potrebe.

C. kr. vlada je odgovorna za vršenje svih zakona u onu svrhu, u koju bijahu stvorene!

Reć bi, da zemaljski odbor i odmjeruje školske takse kako nebi imao. Nam je bar poznato, da jih odmjeruje i za djecu od 12 do 14 godine. A to po zakonu o školskih taksah u savezu sa školskim zakonima nebi smjelo.

Poznato nam je takodjer, da jih odmjeruju i za djecu škola, koje neimaju propisanoga broja učiteljskih sila.

Nije pravedno, da se za onu djecu koja hode u školu samo pol dana, plaća isto toliko takse koliko za onu, koja hode cijeli dan. A nije ni zakonito, da se plaća takse za više djece nego li jih zakon propisuje za jednu ili više učiteljskih sila. Ta djeca više od dotičnoga broja imaju se smatrati kao da škole u obće neimaju, a ko nejma škole, nije duzan plaćati školske takse.

Nepojmivo je na pr., kakvim obrazom može zemaljski odbor zahtijevati školske takse na 200 djece u školu sa jednim učiteljem, dočim se isti zemaljski odbor protivu zubmi noktini dati toj školi i drugoga učitelja ili učiteljicu, a morao bi ga dati, na temelju jasnoga slova zakona, svakoj školi, čim ima preko 100 djece u njoj. Dok neda drugoga učitelja za preko 100 djece, dotle po zakonu nejma prava zahtijevati školske takse od djece koja su preko 100 u takovoj školi. A slično je i sa višerazrednim školama, na temelju zakona.

Mi upozorujemo na sve receno, naše občine, i obćinare svih občina po Istri.

Nik čitaju, razmisliju, svoj sud izricu, i po onom, što njim duša kaže, postupaju.

Dan je bio do podna najnepovoljniji. Lievano je daž, često mokre, putevi razrovani, ljuvovi u polju, ali to nije ustrašilo nikoga. Iz Pazina došla su oba bivša naša zastupnika u Beču dr. Laginja i prof. Spincić, a s njimi u društvu sazivači sastanka dr. Đinko Trinajstić i načelnik pazinski dr. Šime Kurelić. Sva četvorica pregledaše uz put stari grad Belaj, siefo negdašnje gospode Belajske i suda. U Čepiću primio jih je prirodjenom svojom gostoljubnošću veleč. župnik-dekan vitez Anton Nežić, koj tamo službuje u duševnoj pastvi već od godine 1864.

Okolo podna počelo se je vriemiti i zapadne bio je krasan dan.

Naroda je navršilo, kako već rekosmo na stotine iz bližnje okolice, nekih dosta iz daleka, iz občine Brijunske, Plominске i Labinske. Došli su i svi okolni svećenici.

U 3 ure po podne, načelnik Pazinski pozdravio je sakupljeni narod i pozvao na biranje predsjedatelja. Bio je izabran dekan veleč. Nežić.

On je kratkim govorom predstavio sakupljenim narodne zastupnike.

Ovi su zatim govorili: dr. Laginja tumačio je vrlo priprostim načinom pomen izboru za carevinsko vijeće u Beču, potrebu dogovornog rada svih biraca i slogu pri izborima. Tumačio je nadalje što se može, a što se nemože postignuti dobra za narod. Razlagao je na dalje, kako je pravedno, da od pete kurije bude zastupnik od naše, hrvatske, i lii slovenske strane, jer nas je toga naroda više, nego li od drugoga jezika u Istri. Razlagao je i način biranja zastupnika od pojedinih skupina i dokazivao nepravdu kurije velikog posjeda i izbore po fiducijah, pak izjavio, da poglaviti trud zastupnika, koj bude izabran, ima poći na to, da bude promjenjen izborni red, te svaka punoljetna muška glava bude imala pravo glasovati ravno svojava zastupnika.

Taj govor, osobito one dijelove, gdje je govornik prisposobljao državu i vladu sa obitelji i ocem i majkom i njihovimi dužnostima, narod je osobito povladjivao.

Za njim govorio je prof. Spincić. Rekao je, da naša stranka neradi skrivno, nego očit, s otvorenimi kartanima. Tumačio je, kako su u Istri dvie velike stranke i kako je zastupan narod hrvatski i lii slovenski, a kako talijani. Razlagao je dosta potanko, što su narodni zastupnici činili u prošlim godinama za duševno, a što za tjelesno dobro naroda. U duševno očin pogledu branili su po mogućnosti ustanove vjere, crkve i njihovih službenika, branili su i zahtijevali, da se našem pukli daju škole malo i veće, da se prosvjetli, da liide malo razumnika i zagovornika. Zahtijevali su, da se u svih uređih javnih postuje jezik naroda, da se narod oćati ravnopravan pred svakom obćinom, i da nebudu više govori suzani, kako su ga njegovi protivnici do danas nazivali. U tjelesnom pogledu zauzimali su se za osadniji zastupnici zato, da narod, kad plaća i dobije nešto, što mu je potrebno, što se predlagalo i mekano ju izposlovalo, da se za to česte gdje je potrebno, ali se osadniji zastupnik i počin obćinog osloboditi, ali se

Izborno gibanje.

Pod Učkom na jezeru u Čepiću bio je proštu nedjelju 4. novembra veličanstven izborni sastanak.

Čepić je znamenito mjestace, gdje je pred stotinami godina već obstojala na glasu, cika Majke-Bobje, pri jezeru i do nje samostan kaludjera remeta i lii reda sljedbenika Sv. Pavla. Tamo je hodio već pred 600 godina na pohode čhaj pitar svete Marije od Zagvozda Modruškoga, koj je u starom hrvatskom jeziku i dšihu (glagoljski) napisao „Rzvod“ medja izmedj Mostenica na istočnom i Kozljaka na zapadnom obronku gorje od Učke. Pak nam kukarice govore, da smo od djece i Istri i

Podnipošto pako nebi se za tu gimnaziju imalo trošiti novaca, što jih zemaljska blagajna dobiva od školskih taksa. Ove bi se morale upotrebljavati za ono, za što su ustanovljene, za ustrojjenje pučkih škola, i u obće pučko-školske potrebe.

C. kr. vlada je odgovorna za vršenje svih zakona u onu svrhu, u koju bijahu stvorene!

Reć bi, da zemaljski odbor i odmjeruje školske takse kako nebi imao. Nam je bar poznato, da jih odmjeruje i za djecu od 12 do 14 godine. A to po zakonu o školskih taksah u savezu sa školskim zakonima nebi smjelo.

Poznato nam je takodjer, da jih odmjeruju i za djecu škola, koje neimaju propisanoga broja učiteljskih sila.

Nije pravedno, da se za onu djecu koja hode u školu samo pol dana, plaća isto toliko takse koliko za onu, koja hode cijeli dan. A nije ni zakonito, da se plaća takse za više djece nego li jih zakon propisuje za jednu ili više učiteljskih sila. Ta djeca više od dotičnoga broja imaju se smatrati kao da škole u obće neimaju, a ko nejma škole, nije duzan plaćati školske takse.

Nepojmivo je na pr., kakvim obrazom može zemaljski odbor zahtijevati školske takse na 200 djece u školu sa jednim učiteljem, dočim se isti zemaljski odbor protivu zubmi noktini dati toj školi i drugoga učitelja ili učiteljicu, a morao bi ga dati, na temelju jasnoga slova zakona, svakoj školi, čim ima preko 100 djece u njoj. Dok neda drugoga učitelja za preko 100 djece, dotle po zakonu nejma prava zahtijevati školske takse od djece koja su preko 100 u takovoj školi. A slično je i sa višerazrednim školama, na temelju zakona.

Mi upozorujemo na sve receno, naše občine, i obćinare svih občina po Istri.

Nik čitaju, razmisliju, svoj sud izricu, i po onom, što njim duša kaže, postupaju.

Dan je bio do podna najnepovoljniji. Lievano je daž, često mokre, putevi razrovani, ljuvovi u polju, ali to nije ustrašilo nikoga. Iz Pazina došla su oba bivša naša zastupnika u Beču dr. Laginja i prof. Spincić, a s njimi u društvu sazivači sastanka dr. Đinko Trinajstić i načelnik pazinski dr. Šime Kurelić. Sva četvorica pregledaše uz put stari grad Belaj, siefo negdašnje gospode Belajske i suda. U Čepiću primio jih je prirodjenom svojom gostoljubnošću veleč. župnik-dekan vitez Anton Nežić, koj tamo službuje u duševnoj pastvi već od godine 1864.

Okolo podna počelo se je vriemiti i zapadne bio je krasan dan.

Naroda je navršilo, kako već rekosmo na stotine iz bližnje okolice, nekih dosta iz daleka, iz občine Brijunske, Plominске i Labinske. Došli su i svi okolni svećenici.

U 3 ure po podne, načelnik Pazinski pozdravio je sakupljeni narod i pozvao na biranje predsjedatelja. Bio je izabran dekan veleč. Nežić.

On je kratkim govorom predstavio sakupljenim narodne zastupnike.

Ovi su zatim govorili: dr. Laginja tumačio je vrlo priprostim načinom pomen izboru za carevinsko vijeće u Beču, potrebu dogovornog rada svih biraca i slogu pri izborima. Tumačio je nadalje što se može, a što se nemože postignuti dobra za narod. Razlagao je na dalje, kako je pravedno, da od pete kurije bude zastupnik od naše, hrvatske, i lii slovenske strane, jer nas je toga naroda više, nego li od drugoga jezika u Istri. Razlagao je i način biranja zastupnika od pojedinih skupina i dokazivao nepravdu kurije velikog posjeda i izbore po fiducijah, pak izjavio, da poglaviti trud zastupnika, koj bude izabran, ima poći na to, da bude promjenjen izborni red, te svaka punoljetna muška glava bude imala pravo glasovati ravno svojava zastupnika.

Taj govor, osobito one dijelove, gdje je govornik prisposobljao državu i vladu sa obitelji i ocem i majkom i njihovimi dužnostima, narod je osobito povladjivao.

Za njim govorio je prof. Spincić. Rekao je, da naša stranka neradi skrivno, nego očit, s otvorenimi kartanima. Tumačio je, kako su u Istri dvie velike stranke i kako je zastupan narod hrvatski i lii slovenski, a kako talijani. Razlagao je dosta potanko, što su narodni zastupnici činili u prošlim godinama za duševno, a što za tjelesno dobro naroda. U duševno očin pogledu branili su po mogućnosti ustanove vjere, crkve i njihovih službenika, branili su i zahtijevali, da se našem pukli daju škole malo i veće, da se prosvjetli, da liide malo razumnika i zagovornika. Zahtijevali su, da se u svih uređih javnih postuje jezik naroda, da se narod oćati ravnopravan pred svakom obćinom, i da nebudu više govori suzani, kako su ga njegovi protivnici do danas nazivali. U tjelesnom pogledu zauzimali su se za osadniji zastupnici zato, da narod, kad plaća i dobije nešto, što mu je potrebno, što se predlagalo i mekano ju izposlovalo, da se za to česte gdje je potrebno, ali se osadniji zastupnik i počin obćinog osloboditi, ali se

Izborno gibanje.

Pod Učkom na jezeru u Čepiću bio je proštu nedjelju 4. novembra veličanstven izborni sastanak.

Čepić je znamenito mjestace, gdje je pred stotinami godina već obstojala na glasu, cika Majke-Bobje, pri jezeru i do nje samostan kaludjera remeta i lii reda sljedbenika Sv. Pavla. Tamo je hodio već pred 600 godina na pohode čhaj pitar svete Marije od Zagvozda Modruškoga, koj je u starom hrvatskom jeziku i dšihu (glagoljski) napisao „Rzvod“ medja izmedj Mostenica na istočnom i Kozljaka na zapadnom obronku gorje od Učke. Pak nam kukarice govore, da smo od djece i Istri i

Dan je bio do podna najnepovoljniji. Lievano je daž, često mokre, putevi razrovani, ljuvovi u polju, ali to nije ustrašilo nikoga. Iz Pazina došla su oba bivša naša zastupnika u Beču dr. Laginja i prof. Spincić, a s njimi u društvu sazivači sastanka dr. Đinko Trinajstić i načelnik pazinski dr. Šime Kurelić. Sva četvorica pregledaše uz put stari grad Belaj, siefo negdašnje gospode Belajske i suda. U Čepiću primio jih je prirodjenom svojom gostoljubnošću veleč. župnik-dekan vitez Anton Nežić, koj tamo službuje u duševnoj pastvi već od godine 1864.

Okolo podna počelo se je vriemiti i zapadne bio je krasan dan.

Naroda je navršilo, kako već rekosmo na stotine iz bližnje okolice, nekih dosta iz daleka, iz občine Brijunske, Plominске i Labinske. Došli su i svi okolni svećenici.

U 3 ure po podne, načelnik Pazinski pozdravio je sakupljeni narod i pozvao na biranje predsjedatelja. Bio je izabran dekan veleč. Nežić.

On je kratkim govorom predstavio sakupljenim narodne zastupnike.

Ovi su zatim govorili: dr. Laginja tumačio je vrlo priprostim načinom pomen izboru za carevinsko vijeće u Beču, potrebu dogovornog rada svih biraca i slogu pri izborima. Tumačio je nadalje što se može, a što se nemože postignuti dobra za narod. Razlagao je na dalje, kako je pravedno, da od pete kurije bude zastupnik od naše, hrvatske, i lii slovenske strane, jer nas je toga naroda više, nego li od drugoga jezika u Istri. Razlagao je i način biranja zastupnika od pojedinih skupina i dokazivao nepravdu kurije velikog posjeda i izbore po fiducijah, pak izjavio, da poglaviti trud zastupnika, koj bude izabran, ima poći na to, da bude promjenjen izborni red, te svaka punoljetna muška glava bude imala pravo glasovati ravno svojava zastupnika.

Taj govor, osobito one dijelove, gdje je govornik prisposobljao državu i vladu sa obitelji i ocem i majkom i njihovimi dužnostima, narod je osobito povladjivao.

Za njim govorio je prof. Spincić. Rekao je, da naša stranka neradi skrivno, nego očit, s otvorenimi kartanima. Tumačio je, kako su u Istri dvie velike stranke i kako je zastupan narod hrvatski i lii slovenski, a kako talijani. Razlagao je dosta potanko, što su narodni zastupnici činili u prošlim godinama za duševno, a što za tjelesno dobro naroda. U duševno očin pogledu branili su po mogućnosti ustanove vjere, crkve i njihovih službenika, branili su i zahtijevali, da se našem pukli daju škole malo i veće, da se prosvjetli, da liide malo razumnika i zagovornika. Zahtijevali su, da se u svih uređih javnih postuje jezik naroda, da se narod oćati ravnopravan pred svakom obćinom, i da nebudu više govori suzani, kako su ga njegovi protivnici do danas nazivali. U tjelesnom pogledu zauzimali su se za osadniji zastupnici zato, da narod, kad plaća i dobije nešto, što mu je potrebno, što se predlagalo i mekano ju izposlovalo, da se za to česte gdje je potrebno, ali se osadniji zastupnik i počin obćinog osloboditi, ali se

Izborno gibanje.

Pod Učkom na jezeru u Čepiću bio je proštu nedjelju 4. novembra veličanstven izborni sastanak.

Čepić je znamenito mjestace, gdje je pred stotinami godina već obstojala na glasu, cika Majke-Bobje, pri jezeru i do nje samostan kaludjera remeta i lii reda sljedbenika Sv. Pavla. Tamo je hodio već pred 600 godina na pohode čhaj pitar svete Marije od Zagvozda Modruškoga, koj je u starom hrvatskom jeziku i dšihu (glagoljski) napisao „Rzvod“ medja izmedj Mostenica na istočnom i Kozljaka na zapadnom obronku gorje od Učke. Pak nam kukarice govore, da smo od djece i Istri i

Dan je bio do podna najnepovoljniji. Lievano je daž, često mokre, putevi razrovani, ljuvovi u polju, ali to nije ustrašilo nikoga. Iz Pazina došla su oba bivša naša zastupnika u Beču dr. Laginja i prof. Spincić, a s njimi u društvu sazivači sastanka dr. Đinko Trinajstić i načelnik pazinski dr. Šime Kurelić. Sva četvorica pregledaše uz put stari grad Belaj, siefo negdašnje gospode Belajske i suda. U Čepiću primio jih je prirodjenom svojom gostoljubnošću veleč. župnik-dekan vitez Anton Nežić, koj tamo službuje u duševnoj pastvi već od godine 1864.

Okolo podna počelo se je vriemiti i zapadne bio je krasan dan.

Naroda je navršilo, kako već rekosmo na stotine iz bližnje okolice, nekih dosta iz daleka, iz občine Brijunske, Plominске i Labinske. Došli su i svi okolni svećenici.

U 3 ure po podne, načelnik Pazinski pozdravio je sakupljeni narod i pozvao na biranje predsjedatelja. Bio je izabran dekan veleč. Nežić.

On je kratkim govorom predstavio sakupljenim narodne zastupnike.

Ovi su zatim govorili: dr. Laginja tumačio je vrlo priprostim načinom pomen izboru za carevinsko vijeće u Beču, potrebu dogovornog rada svih biraca i slogu pri izborima. Tumačio je nadalje što se može, a što se nemože postignuti dobra za narod. Razlagao je na dalje, kako je pravedno, da od pete kurije bude zastupnik od naše, hrvatske, i lii slovenske strane, jer nas je toga naroda više, nego li od drugoga jezika u Istri. Razlagao je i način biranja zastupnika od pojedinih skupina i dokazivao nepravdu kurije velikog posjeda i izbore po fiducijah, pak izjavio, da poglaviti trud zastupnika, koj bude izabran, ima poći na to, da bude promjenjen izborni red, te svaka punoljetna muška glava bude imala pravo glasovati ravno svojava zastupnika.

Taj govor, osobito one dijelove, gdje je govornik prisposobljao državu i vladu sa obitelji i ocem i majkom i njihovimi dužnostima, narod je osobito povladjivao.

Za njim govorio je prof. Spincić. Rekao je, da naša stranka neradi skrivno, nego očit, s otvorenimi kartanima. Tumačio je, kako su u Istri dvie velike stranke i kako je zastupan narod hrvatski i lii slovenski, a kako talijani. Razlagao je dosta potanko, što su narodni zastupnici činili u prošlim godinama za duševno, a što za tjelesno dobro naroda. U duševno očin pogledu branili su po mogućnosti ustanove vjere, crkve i njihovih službenika, branili su i zahtijevali, da se našem pukli daju škole malo i veće, da se prosvjetli, da liide malo razumnika i zagovornika. Zahtijevali su, da se u svih uređih javnih postuje jezik naroda, da se narod oćati ravnopravan pred svakom obćinom, i da nebudu više govori suzani, kako su ga njegovi protivnici do danas nazivali. U tjelesnom pogledu zauzimali su se za osadniji zastupnici zato, da narod, kad plaća i dobije nešto, što mu je potrebno, što se predlagalo i mekano ju izposlovalo, da se za to česte gdje je potrebno, ali se osadniji zastupnik i počin obćinog osloboditi, ali se

Izborno gibanje.

Pod Učkom na jezeru u Čepiću bio je proštu nedjelju 4. novembra veličanstven izborni sastanak.

Čepić je znamenito mjestace, gdje je pred stotinami godina već obstojala na glasu, cika Majke-Bobje, pri jezeru i do nje samostan kaludjera remeta i lii reda sljedbenika Sv. Pavla. Tamo je hodio već pred 600 godina na pohode čhaj pitar svete Marije od Zagvozda Modruškoga, koj je u starom hrvatskom jeziku i dšihu (glagoljski) napisao „Rzvod“ medja izmedj Mostenica na istočnom i Kozljaka na zapadnom obronku gorje od Učke. Pak nam kukarice govore, da smo od djece i Istri i

Razne vijesti

Politike:

Austro-Ugarska. Ministar izvanjskih poslova prof. Goluchowski pozvao je u Budimpešti neke austrijske ministre, da nastave pregovore sa mađarskim drugovi o bosanackim željeznicah. Kako je poznato protiv se Mađari gradnju željeznice Bugojno Arzan, koja bi spajala Bosnu i Hercegovinu sa središtem i prirodnim stecištem cijele Dalmacije, naime sa Splitom. Mađjari zahtjevaju, da se najprije sagrade nekoje njim povoljne bosanske željeznice a glede gradnje pruge Bugojno Arzan, da će oni zamijeniti, da se ona pruga sagradi kad budu one prve gotove. Austrijski ministri odgovaraju svezi Bosne i Hercegovine sa Dalmacijom i reć bi, da sa pravnim prije odstupiti nego li posve popustiti zahtjevu njihovih mađjarskih drugova. Već se je držalo, da su dogovori o gradnji tih željeznica konačno prekinuti, kad eto dolazi vijest, da su pozvani austrijski ministri u Budimpeštu, da nastave dogovore.

Glede izbornoga gibanja u Dalmaciji doznajemo, da je tamo obnovljen izborni kompromis iz god. 1897. između narodne stranke, stranke prava i takozvanih Srba. Od 11 dalmatinskih mandata zapasti će narodnu stranku 6, stranku prava 3, a Srbe 2. Stranka prava i Srbi da nisu zadovoljni s tim kompromisom, te je između njih došlo do nesuglasja. Narodna stranka kandidirati će mjesto pok. Bulata, sadašnjeg predsjednika zemaljskog sabora dr. Irčevića i valjda ostale bivše zastupnik. Držimo, da će i stranka prava kandidirati bivše zastupnike Bliankina, Perića i Trumbića. Radikalni Srbi u južnoj Dalmaciji — u Kotoru, hoće da biraju mjesto bivšeg zastupnika Kvečića, koji se je u Trst preselio, radikalec Trojanovića, koji neće da znađe za sklopjeni kompromis.

Kako smo već javili, u susjednoj Kranjskoj boriti će se za mandate obje narodne stranke L i narodno-napredna i narodno-katolička. O kandidatih prve govornik smb drugom zgodoim. Narodno-katolička stranka postavila je sljedeće kandidate: U V. kuriji mjesto bivšeg zastupnika dr. Kreka, odvjetnika dr. Sustarsića, za izvanjske obćine bivše zastupnike Pfeiferu u Krškom, Pogačnika za Kranj, Povšeta za Kočevje, Vencajca za Ljubljano i Žitnika za Postojanu i Idriju. Borba biti će na žnost žestoka sudeći po dosadašnjih priprava.

U njemačkom dielu Tirola sklopjeni kompromis našao je na odlučan odpor prvaka konservativnih Niemca i bivšeg ministra Dipauli-a. Njega kandidiraju istomljenici u V. kuriji briskenoga kotara, usljed čega će se razbiti kompromis između njemačkih liberalaca i konservativaca.

Vodja moravskih Čeha dr. Zicek sazvao je prošloga čedna sastanak svojih izbornika u Pretavji, gdje je izjavio, da je položaj za česki narod veoma neugodan. Njega je želja, da bi se bivša većina car-revinskoga vjeća upostavila. Kao protivnik politike po kurjalj želj, da budu svi zastupnici českoga naroda u jednom klubu i da budu složni proti vlad. Izjavio se također proti tomu, da bi se zastupnike unapried vezalo glede njihovog budućeg postupanja.

Štajerski Slovenci pripravljuju se vrlo živahno za predstojeće izbore. I tamo biti će borbe između samih Slovenaca. Povod tomu daje izbornično V. kurije, za koje se otimje bivši zastupnik Zirkar i vlastnik tiskare u Celju Dragutin Hribar. Iz dosadašnjih vijesti, nemože se suditi, tko će biti izabran. Hribar je izjavio, da će primiti kandidaturu ako se većina fiducijara za njega izreče, ali da se neću suditi. Bečki list "Information" za koja vele, da je u dotičaju sa vladinim krugovi, donša u jednom od posljednjih brojeva dopis iz Trsta, u kojem kaže među

toci, da se osušu i prokopaju močvara. Rađilo se je i u Bečiću, Poreču, a kronačno se je i izposlovalo, da je pao narodu sa vrata onaj teški ezoner (dug od kupa od desetine), branili smo Istru i od vinske klauzule, premda ju žalibože proti premoći nismo mogli odvrći, kad su zemaljske oblasti i zemaljsko gospodarsko vjeće u Poreču, bili izrekli, da neće Istri škoditi, a škodila je ljuto. Rađilo se je i još će se proti obnovi te klauzule svimi mogućimi načini.

Talijanska stranka svojom politikom hoće da potalijani ova našu Istru posvema. Ta je stranka kriva, da se uz našu potrebnu hrvatsku gimnaziju u Pazinu, koju nam uzdržuje cijela država, još uzdržava talijanska gimnazija u istom gradu, ali ta na troške same naše pokrajine.

Kamo vozi talijanska stranka u Istri, pokazale su razne izvave ča u saboru, gdje se je od predsjedništva spominjala prigodom smrti kralja Umberta značajnim načinom kuća Savojska i želja da se na svojem putu nezaustavi na vodi Pádu (Pó). Govornik je završio: „Predloženi za zastupnike su vam znani. Dani izbora biti će oglašeni. Dodajte glasovali svi, koji imate pravo; glasujte po duši, izbor nije težak, pak, što Bog dá i sreća junacka“. Gromoviti „živio“ pratili su govornika pri pojedinih stavcih i na koncu.

Još je govorio dr. Trinajstić o sekcijah izbornih za pojedine kroje i o načinu, kako da se narod ponaša.

Govorilo se je i o velikoj potrebi nekkih cesta u onom kraju Pazinskoga i Labinskoga kotara i izrekla želja, da jih vlada pomogne učiniti čim prije, jer sam narod nemože.

Zatim je još govorio župnik veleč. Mlakar i baš u dušu narodu, Predsjedatelj je na koncu zahvalio svima i izjavio sastanak završenim.

Pod noć razišli su se ljudi veseli i zadovoljni svojim kućam, pozdravljajući se izmjenice sa urnebesnimi: Živili.

Na sastanku nije bilo ni odaslanika vlasti, ni žandara, jer se naš puk svagdje vlada mirno i dostojanstveno. Samo je jedan časak bilo nastalo neko nesporazumljenje među nekim trgovcem Fabianom iz Paza, i obćinskim tajnikom boljanskim, ali to se je odmah izravnilo bez zla, sa dvie tri rieči. Koliko nam je znano, g. Fabian pripada talijanskoj stranci.

Sastanak je bio pred crkvom do kuće gospoje Eme udove Korentanin i u dvorištu iste. Govornici stajali su poviše, na shodu iste kuće.

Za nedjelju 11. novembra urečen je izborni sastanak u Dolenjoj vasi (postajla Lupoglav) u kući Josipa Vazmine br. 11 i to odmah poslje službe Božje, koja će se ondje čitati, buduć dan sajma.

Na sastanak obećao je doći i govorniti kandidat pete kurije dr. Laginja.

Pišu nam iz Sanvincenta: Kod nas se gradi toli potrebna cesta od Bokorića na Rezance, što je dobro i liepo, te je bilo već skrajnje vrijeme, da se učini, i dokrajči zapuštenost onoga naroda. Nu neće se cesta samo zidat do Rezanci nego i dalje do ceste Vodnjanske, što će biti vrlo korisno za ona sela. Naš sladki načelnik Biba sa gradnjom te ceste agitira, i prieti junackim Rezancima, da im neće produžiti cestu do Vodnjanske, ako budu držali kako od starine sa narodnom našom strankom. A obećava im ako budu glasovali za talijansku stranku, da će im valje cesta bit napravljena. Nije ni liepo ni pošteno da se takovim sredstvima agitira i zavajda narod, i te načelnikove rieči pokazuju baš najbolje kakov je. On nije dakle za dobro svega naroda svoje obćine bez razlike jezika, nego je na dobro samoga onoga četa, koji se izpovijeda talijanskim? Ako je cesta korisna za Boko-

rdiće i Rezance zašto im je kratili s toga jer nisu talijani? Dakle da su talijani, načelnik bi im sve čao i napravio, jer nisu zato su zapušteni? Tako pravo misli za Vas vas načelnik, o jadni naši ljudi iz Sanvincentne obćine. Zapamtite to pak mu dojučih obćinskih izbora pokazite vrata. A međjutim neplasti se. On nemože zaprieti, da se cesta ne gradi. Cesta će se svejedno graditi kad vi i glasujete, kako što je vaviek Vasa navada, za narodnu stranku, a lukavi Biba ne može ništa, nego Vas samo straši praznom puškom. Recite mu, da se praznom puškom straše djeca, a ne ljudi i držite se junacki.

Čujemo, da su socijalisti u Pali namjeravali držati u nedjelju poslje podne dva sastanka u sruhu agitacije, jednoga u Premanturi a drugoga u Pomeru. Pripovijedaju nam, da je Medulin učinio školu, te da nisu mogli naći niti lokala, niti slušatelja. To bilježimo radi kronake, a nemoće nam se pitanje, zašto socijaliste idu u hrvatska sela rovali proti hrvatskoj stranci, a nečujemo da bi pošli držati kakov sastanak u bumbarsku Galežanu ili Vodnjan, te u Fazanu?

Iz Grozjanja nam pišu, da su i za onu obćinu odlučeno dvije sekcije za predstojeće izbore u V. kuriji. Jedna sekcija biti će u Grozjanju a druga u Završju. Proti ovoj sekciji ustali su Grozjanjski talijanaši, koji su ličeli, da se provede izbor za V. kuriju za cijelu obćinu u talijanskom gnjezdu Grozjanju, gdje bi bili logije kupovali, slipeći i varali izvanjske naše izbornike. Njihova spletku nije za ovaj put uspjela. Preporučamo našim izbornikom sekcije u Završju, da se čuvaju grozjanjskih varalica i neka složno svi glasuju za svoje doinaće poštene i vriedne muževe.

Izbior fiducijara za V. kuriju započeo je u Istri dne 5. t. mj. i to u talijanskom gradiću Cittanovi. Izabrani bijahu dakako tri talijanski predloženi. Odatle zahljučuje trščanski „židovičić“, da je to dobar znak, kako da to nije moralo biti u onom čisto talijanskom gnjezdu. Isli listić se nada, da će ta prva „pobjeda“ imati najbolje posljedice za konačni uspjeh u čitavoj Istri, a mi kažemo, da se o pobjedi nemože govoriti gdje nema protivnika a o konačnoj pobjedi u V. kuriji ćemo još govoriti.

Broj fiducijara V. kurije u Istri. Kako je poznato otpada na svakih 500 stanovnika jedan birani birati ili fiducijar. Zadnji put i to god. 1897 biralo se je u pojedinih obćinah na temelju pučkoga popisa od god. 1890. Na tom temelju birati će se i ovaj put. Godine 1897 birala je cijela Istra u V. kuriji 636 fiducijara, od kojih je pripalo hrvatsko-slovenskoj stranci njih 300, a talijanskoj 326. Kako su Talijani — kojih ima 80.000 manje u Istri nego li nas — došli do te većine, poznato je već i vrbecem na strelah. Dakle tih 26 glasova odlučilo je za talijanskoga kandidata Bartolića.

Dočuli smo obćenitu vijest, da će se izbori izbornika ili fiducijara koli za V. toli za IV. kuriju obavljati između 26. novembra i 20. decembra tekuće godine.

Iz jedne obćine, naime Buzetске, već smo doznali za te, dane. Ta obćina ima u sve šest sekcija za V. kuriju; to jest birati će se fiducijare za petu kuriju u šest mjesta. Te sekcije su: 1. Buzet grad, 2. Buzet okolića (koja spada također pod gradsko izbornično), 3. Vrh, 4. Sovinjak, 5. Sveti Račice, 6. Črnica sa raznim drugimim mjesti. 5. Draguč, 6. Hum, 7. Tibole, 8. Grimalda, 9. Klenošćak sa raznim drugimim mjesti.

Buzet grad birati će 1 fiducijara. Buzet okolića 4 fiducijara. Vrh 5

ostalimi mjesti 6 fiducijara. Črnica sa ostalimi mjesti 7 fiducijara. Draguč sa ostalimi mjesti 8 fiducijara. Klenošćak sa ostalimi mjesti 8 fiducijara.

Za V. kuriju birati će se u sekciji Buzet grad dne 3. decembra od 8 do 10 ure prije podne; za sekciju Buzet okolića istoga dana od 1 do 5 ure po podne; za sekciju Vrh istoga dne 3. decembra od 8 pr. p. do 2 po podne; za sekciju Črnica dne 4. decembra od 8 do 2; za sekciju Draguč dne 5. decembra od 8 do 2; za sekciju Klenošćak dne 6. decembra od 8 do 2.

Za IV. kuriju birati će se u sekciji Vrh dne 4. decembra od 8 do 2; za sekciju Črnica dne 5. decembra od 8 do 2; za sekciju Draguč dne 6. decembra od 8 do 2; za sekciju Klenošćak dne 7. decembra od 8 do 2. Isto toliko fiducijara koliko za V. kuriju u tih sekcijah, najme 6 za sekciju Vrh, 4 za sekciju Draguč, 7 za sekciju Črnica, 8 za sekciju Klenošćak.

Tako će se u Buzet gradu i Buzet okoliću birati dne 3. decembra, dakle istoga dana, samo u različiti birati; na Vrh dne 3. i 4. decembra, u Črnici dne 4. i 5. decembra, u Draguču dne 5. i 6. decembra, u Klenošćaku dne 6. i 7. decembra.

Oni koji imaju pravo glasovati samo u V. kuriji, trebat će birati samo jedan dan; oni koji imaju pravo i u V. i u IV. kuriji, valjat će da dodju na glasovanje dva dana, jedan za drugim.

Mi probječemo ovo nu znanje. I pri obćiti ćemo sve dane i ure za sve obćine i sekcije, čim saznademo za nje.

Upozorujemo naše prijatelje naročito u onih obćinah, gdje su Talijani ili Talijanaši na upravi, da nastoje stalno, iz pisanoga, doznati, gdje, koji dan, i koju uru će imati doći birati u pojedinih obćinah i sekcijah. Naši suzemljaci Talijani misle, da njim je svaka slobodna kod izbora, pak njim treba paziti na svaku i na dobu.

Ako nebi naši mogli saznati toga kod obćinskih glavarstva, nek se odmah popilju kod e. kr. kot. glavarstva.

U pazinskoj obćini urečeni su izbori već za 18. t. mj. i sljedeće dane.

Franina i Juripa

Fr. Čes li za kmetskega sina, al za velega gospodina. Jur. Ja ću za kmetskega sina, zač on zna najbolje kade kmeta postol žulji. Fr. Tako, ča nemaris jako za velu i bogatu gospodu? Jur. Ne, zač ki z velun gospodun črešnje zoblje, njemu repi ostaju. Fr. Borne, imas pravo! Jur. Ča je istina, da je nedilju u Premanturi niki klatilo predika, da je dosao urdin od kralja, da Laginja i Spincić nesmiju bit deputati, i da će Talijani trionati. Fr. Da se to klatilo u briskulu razumi to znamo, ali za talijanski trionfo, bi mu mogla sparozina, u glu ostati.

ostalim, da se Talijani nadaju zaobiti izborništvo, izvanjskih robnih zapadne Istre, gdje kandidira dr. Rizzi. Dopisnik pozivlje namjestnika Goessa, da se sada potkaze da je u istinu prijateljem Talijana, kakvim ga opisuju, te da pomogne tamo Talijanima da pobjede.

Orza Gora. Naknadno javljaju se Catinja, da se je dogodio posljednji sukob između austrijskih i crnogorskih vojnika 50 koraca od granice na crnogorskom zemljištu. Od Crnogoraca pali su častnik Susić i vojnik Tepavčić, koji bijahu na straži sa četvoricom drugih vojnika. Austrijski crnogranci imala je pet vojnika. Crnogorci da su oteli našim dvije puške a naši Crnogorcem jednu pušku i jedan samokres. Odnosna komisija ustanoviti će, na komu je krivnja radi tog sukoba.

Srbija. Bugarski listovi pišu, da je srbska vlada naložila svomu zastupniku u Sofiji, da započne bezodlično dogovore sa bugarskom vladom o budućem sjajuzumnom djelovanju u Macedoniji. U Sofiji da su odlučujući krugovi osvjedočeni, da će do mala doći do ugovora ili saveza između Srbije i Bugarske glede postupanja u Macedoniji. Ovaj savez da je izazvao rad austrougarskog zajedničkog ministarstva o gradnji željeznice kroz Novopazirski sandžak i dalje kroz Staru Srbiju. Bugarski listovi pišu, obširno o tom budućem savezu.

Rusija. U ruskom pomoćskom proračunu određeno je 15 milijuna rubalja za nove gradnje u istočno-azijskim lutanj Port-Arturu i Vladivostoku. To je jasnim dokazom, da Rusija kani očajati svoj položaj u istočnoj Aziji. Povodom odričnja spomenika pok. predsjednika francuske republike Carnota u Lionu, dobio je sadašnji predsjednik republike Loubet od ruskoga cara Nikole brzojavku, u kojoj spominje s priznanjem Carnotove zasluge za Francuzku, kao i njegovo živo nastojanje oko zblizanja naših prijateljenih i saveznih zemalja, za cilj, koji je bitno mirolojubiv. Predsjednik Loubet zahvalio se caru Nikoli u ime cele Francuske najsrdačnije.

Španjolska. Ministarstvo proglasilo je u čitavoj Španjolskoj obsudno stanje. Taj korak opravdava vlada karlističkim pokretom, koji da se ina inače smatrati neuspjelim. Odatle zaključuju, da je vladi generalah stalo do toga, da skuci slobodu naroda u uzke granice, pak da vlada nad narodom pomoću sablje.

U sjedinjenih država obavio se izbor onih, koji će imenovati predsjednika saveznih država sjeverne Amerike. Za taj izbor bijahu dva kandidata t. j. sadašnji predsjednik Mac Kinley i njegov protivnik Bryan-Washington. Većina izbornika odala je svoje glasove za Mac Kinley-a. Predsjednika biraju sjedinjene sjevero američke države na 4 godine. Novi predsjednik vladati će od 4. marca 1901 do 4. marca 1905.

Juzna Afrika. Bivši predsjednik Transvala starac Krüger obolio je na putu za Europu. On se nalazi na vojnoj ladji kraljevine Holandije. Vrhovni zapovjednik englezkih četa u južnoj Africi lord Roberts imao bi ostaviti svoje zapovjedništvo u Afriku dne 20. t. m. Njega će zamjeniti u zapovjedništvu lord Kitchener. Englezi uviđaju napokon i sami, da ratovanje u južnoj Africi neće tako brzo svršiti. U Londonu da su mnijenja u vojničkim krugovima, da će rat trajati u Africi još šest mjeseca.

Pokrajinske
Zadnji broj naše Sloge bijaše zapložen radi vijesti "Staro prijateljstvo".
Imenovanje k. r. namjestnik u Trstu imenovan je namjestnički oficijalni g. Dinka Fab, prisiljavom pomoćnih ureda kanceliste g. Rudolfa Kregau i g. Frana Igell a očeđajal našlovnoga družničkoga stražmeštra g. Josipa Crivichia i računarskoga podčasnika g. Mihovila Yončiča kancelisti pomoćnih ureda c. k. namjestništva u Trstu.

Novi srbski konzul u Trstu. Biogradski dužbeništvo izvjavljuju, da bi se imenovao biti profesor kaznenoga i prava na velikoj skoli u Biogradu g. Svetislav Stanojević generalnim konzulom kraljevine Srbije u Trstu.

Pisni nam iz Baska dne 2. tek. Molim Vas da ustupite malo prostora ovom dopisu iz mjesta, odkud Vam se tako riedko javljamo, kao da nas nije na svijetu. Na 21. pr. mj. slavili smo riedku svečanost, biva naš sumještanin, umirovljeni svećenik pop Marko Barbić rekao je zlatnu mislu. On je izprva mislio to zgodu posve skromno proslaviti, ali je najzd morao popustiti želji puka. Već ranim jutrom tog dana razvile se zastave po mjestu (i jedna s kojom grbom, koje nismo drugih godina vidjevali), a liepa kita svečarovih prijatelja, više svećenika i redovnika izpratila ga do crkve, koja se u čas dubokom napunila zupljana i oločana. Veliku mislu odpjeva svečar uz podvorbu, a preko iste prozborio je viš. g. župnik Andrijević liepu propovied o dostojanstvu sveštenstva, pa je u istu zgodno upleo rad zlatomiskov, dok bijahu u pastirskoj službi. Svih kolikih se je u veli dojmio glagolski obred jubilejske svečanosti, preveden po preč. kakoniku Pavičicu (Zelili bismo da ga dićecezanski list za porubu drugu naštampa).

Kasnije se znanci i uža rodbina okupise za stol u zlatomiskovu stanu, gdje je palo liepih nazdravica, čitale se brzojavke i pjesme prigodnoe (jedna vrlo krasna od mladog Fr. Tomašića) itd. Starcu mladomiskonu Zelimu i dimantni pir!

Kršće na slobodi! Posredovanjem talijanskih vojvoda iz Voloskoga kod uplivnih osoba u Trstu, bijaše glasoviti Kršće iz tamnice pušten na slobodu.

Idemo, da vidimo, što će sada oni, koji ga dadose zatvoriti.

Od sastanka u Čepca. Javlja nam prijatelji, da su naši zastupnici vraćaju se iz Čepca i prolazeć nize Kršćana već u crnoj noći mimo Barišćeve krme, bili pozdravljeni zviždanjem od dva tri mladjuha.

Vriedno bi bilo saznati one junake, koji su međutim odmah bili usutkami od grobovitih živo" drugih ondje prisutnih ljudi. Ako je pak i mladi gospodar pomogao "svikati", onda je našim ljudem doznost, da ga dozova pameti tim, da se čim manje moguće služe od njegove "tegovine. Onda bi već ohladio i on i drugi!

Pisni nam iz Zrenjina dne 29. pr. mj. (Božja ruka, može već neg. s o t o n s k a !). Dne 24. tek. mj. bio je naš vriedni rodoljub, Ante. Tončić (Cekin) iz Zrenjina, u Motovunu, da plati prež, i (o s. konjima i kočijom. Ostavio je konja u staji, a kočiju pred kočavljoni Ivana Skripusa. Kad je obavio svoje posloće i došao k konju, upoznaše ga krnjeli motovunski gledaše ga surovim okom.

Malo po tom upregne konja i otiđe svojoj kući kad al četiri sata daleko od Zrenjina, na čistoj ravini, izvrne mu se jedno kolo od kucelje, te pada na sred česte. Pomoću dobrih ljudi doviče kažu u Zrenje, te pokazu kovači radi popravka. A znate li što je kovač pronašao? Da je netko navias prepilio osicu, da se izvrne i ubije. Poslje pozvao drugoga kovača, te obdva zaključise, da su pripravni i prisedi, da je osica bila prepiljena isti dan, a držala se još samo jedan milimetar u sredini. Dakle pozor naši ljudi kada idete u koje talijansko gnjezdo, čuvajte se razbojničke ruke, jerbo ovaj događaj svjedoči, što su sve kadri učinili. Nu ovaj put je božja ruka saviadala sotočnu i spasila poslanoga čovjeka.

Vinaka ljetina na lošinjstkih otočiću. Od tamo pišu nam, da je imao naš putnik na otočić Susku i na Unjlah dobru vinksku ljetinu, jer do tamo nije jeste dopria nesretna sliksera, koja je inače uništila vinograde na ostalih otočiću kvarnera. Radi toga biti ćemo prisiljeni kupovati vino od naših susjeda, koji bijahu sretniji od nas.

silom ostalom odbijaju jednolihar 82
Ona dva otocića imati će dostatno vina za sve nas a čieda "inu" nije visoka. Preporučamo dakle naše Susćane i Unjice u prvom redu domaćim krmarom, da neđu leđiti vino daleko. Kad ga imamo hvala Bogu pred samimi vratu.

Dalmatinski skup u Trstu. C. k. namjestništvo u Trstu potvrdilo je pravila novostrojanoj družtva za Hrvate Dalmacije i Istre pod imenom "Dalmatinski skup", komu će biti svrha, da pospješuje duševne i tjelesne probitke članova Hrvata iz Dalmacije i Istre nastanjenih u gradu Trstu.

Porotna razprava odročena. Porotna razprava odbrđavana kroz tri dana na okružnom sudu u Rovinju proti L. Čotazza, bivšemu občinstkom tajniku blagajnika u Motovunu, bijaše na predlog njegova branitelja, odvjetnika Albanese odročena, te se nastaviti dne 8. novembra t. g.

Kamenit ugljen u Bazovici — kod Trsta. Nedaleko Bazovice (obejna Trst) našli su sloj kamenog ugljena jako dobre vrsti. Za kopanje toga ugljena ustrojilo se je družtvo, u kojem su — kako kažu skoro sve sami tudjinci, većinom Niemci.

Iz drugih krajeva.

Slava Valpovačkim gospodjam! I opet jedna liepa viest, a ovog nam puta dolazi iz ravne Slavonije — iz bielog Valpova. Glas o tužnom udesu naše nesretne braće u Istri, odjeknuo je širom cele otačbine, a našao je duboka odziva u nježojim srećima rodoljubnih Valpovačanka. U svome su zanosu te plemenite kećeri hrvatskoga naroda zasnovale divnu zamisao, biva, kako bi radom svojih ruku prinese i one svoj darak zaslužnoj družbi sv. Cirila i Metoda za Istru, te se upravo riedkim odusjevjenjem dale na provedbu te svoje sretnje zamisli, "Počam od male kećerke-otmena velikasa" kako nam se odanle javlja — pa do one najbijeđnijega poljodjelca, sve su Valpovačanke jednakiom marom jednakiom ljubavi izradjivale milodare za svetu istarsku družbu. I tu su se milodari dne 20. listopada o. g. uz veliko saudeće mnogobrojnoga valpovačkoga gradjanstva razprodali na dobrovoljnoj dražbi, putem koje je u korist družbe uinila izdašna svota od 365 kruna. Nije li taj prekrasan primjer požrtvovne ljubavi za narodne svete ideale upravo vriedan da ga se naslijeđuje u najobilnijoj mjeri? Samo napried kećeri hrvatskoga naroda, ugledajte se u svoje dične sestre u Valpovu — stidite ih u njihovom plemenitom nastojanju, poduprite gdje i kako mozete dičnu družbu sv. Cirila i Metoda za Istru. Trud će Vama naplatiti Bog, a li bjeđni istarski putnik, koji sada užnesen i razdrgan kličie: Slava Valpovačkim rodoljubnim gospodjama i gospodjicama, neće uzkratiti ni Vama svoga udijljenja i blagodarnosti svoje.

Napried dakle za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru!

Poloziti mandat. Zastupnik nar. hrvatskom saboru u Zadru g. Marko vitez Petranović položio je svoj mandat. Kao uzrok tomu naveo je g. Petranović svoje slabo zdravlje, dočim se tvrdi s druge strane da ga je nesloga u njegovoj stranci prisilila na taj korak.

Sukob između austrijske vojničke straže i izmedju Crnogoraca. Iz Mostara pišu, da se je jedna austrijska vojnička straža dne 26. pr. mj. sukobila na austrijskom zemljištu sa crnogorskim vojnicima, koji su prekoračili našu granicu. Naša vojnička straža sastojeca od 6 momaka ponela se vrlo žučakiti, jer je suzbila pretežaju crnogorsku stražu, od koje je ostao mrtav jedan častnik i jedan podčastnik, od naših bijahu dvojica ranjeni. Naši vojnici oteše Crnogorcem mnogo oružja. Taj nemili sukob da je izazvao u Mostaru dubok utisak.

Na željezničkoj konferenciji u Beču, održali su Madjari podpunu pobjedu.

Oni sad zapoviedaju u Austriji! Željeznica Bugojno. Spljet neće se graditi, jer se ministar Šizel zaprietio ostavkom. Poslanstvo občine Splita bilo je u audienci kod Körbera, i molilo ga, da se zauzme za gradnju te željeznice, ali im je molbu otklonio. Ministar željeznice Witek odgovorio je, da je to ne moguće. Pustili izgubljenih godina za narodnu politiku u Dalmaciji!

Tri para vjenčanih u jednoj obitelji — u istu dan. U selu Belje u Ugarskoj vjenčala su se nedavno iz obitelji Maček tri para na jednom. Pred oltarom u sredini klečao mladi par, njim na desno otac i mati zaručnikova, koji su isti dan slavili 25 godišnjicu svoga vjenčanja, a na lijevoj strani mladog para klečali su djed i baba zaručnikova, koji su slavili 50 godišnjicu svoga vjenčanja ili zlati pir.

Ovoj riedkoj, trostrukoj slavi prisustvovalo je celo selo i mnogo naroda iz okolice, koji je pobrio u hram božji, da vidi, kako će se u isti čas vjenčati unuk, otac i mati, djed i baba.

Mis na dvorskom koncertu. Kako bečki listovi javljaju, dogodila se dne 29/10. kod dvorskog koncerta smiešna zgodu. Kad je koncertni meštar Rosé započeo svoje predavanje na guslah, začuo se šum među glasbali, što su okruživala orkestrainu estradu. Biline su se stale gibati, pa se držalo, da je otvoren prozor i da se cvieće niše od propuha. Sakupljeni su odmah zamietili taj šum, pa se vidjelo, da i sam kralj razgovara o tome sa svojom okolinom. Koncertni meštar Rosé sudio se, ali se u svojoj igri nije dao smesti. Za malo je medju glasbali nastala opet kišina. Kad je na podij stupila gdja. Saville i počela pjevati, opet se medju glasbali začuo neki šum. Tad se opazilo gibanje na grimiznoj stolici, na kojoj je uz poslanike sjedila gdja. Plunket. Nemir se povećavao. Nj. Veličanstvo se smiešilo, a nadvojvode su okretali glave prema mjestu, gdje su sjedjeli poslanici i neke gospodje, koje su već postale nerovne. Što se dogodilo? U redutnu dvoranu je bio zalutao miš. Zivotinjica je izpuzala između cvieća kod podija i tražila je puta kroz dvoranu. Miš je pobudio veliku pozornost. Gospodje, koje su počele udarati nogama, odahnule su, kad je nestalo tog neugodnog koncertnog gosta.

Razni prinosi:

Naša uprava primila je u krunskoj vriednosti, mjeseca oktobra:

- a) Za predbrojbe: Nar. dom. Bakar 2-50. Dvor. Varaždin 3—. Čitona Petrinja 2-50. J. L. Rieka 1-50. J. R. Medulin 3—. N. Z. Zvonice 3—. Čit. Duvno —60. M. P. Pula 6—. M. V. Brig-Buzet 1-50. M. I. Rieka 2-20. F. R. Čitlanova 3—. I. B. Dragozeći 3—. L. S. Kik 14—. Dr. E. Z. Buzet 3—. A. B. Tribalj 10—. J. P. Montrij 6—. V. S. Klada 6—. S. K. R. Buidi 4—. Č. i dr. Zadar 7-50. J. M. Opatija 10—. A. J. Opatija 6—. M. H. Sv. Lovreč 2—. Čit. Brinj 3—. Čit. Ošiek 2-50. S. K. Rakotole 3—. M. Stiran 12—. Čit. Tinjan 3—. M. M. Čavle 4—. F. B. Dubrovnik 10—. S. G. L. Gor. Vas 8—. I. P. Sv. Ant. 10—. S. P. Vodjanj 9—. M. P. Sv. Ivanac 12—. A. S. P. Tar 5—. F. V. Kornić 12—. J. M. Sv. Petar 5-20—. A. N. Dračevac 6—. A. L. Kastelj 7—. I. J. Kastelj 4—. F. S. Kastelj 7—. J. R. Kastelj 2—. G. M. Kastelj 4—. A. R. Kastelj 4—. Čit. Kraljevica 2-50. A. K. Buzet 14—. I. M. Šipan 6—. M. K. Gorica 2—. F. S. Rukavac 6—. Čit. Trst 15-50. J. T. Pula 2-50. M. K. Zameće 2-50. I. Čit. Nova Vas 6-50. A. R. Višnjak 2-50. Čit. Sv. Lovreč 2-50. L. T. Mune 4—. A. D. Kastelj 18—. A. Z. Salvoje 6—. V. V. Kanfanar 3-75. A. M. Drivenik 2—. J. V. Krbuna 10—. A. S. Rieka 2—. B. S. Lubenice 10—. I. R.

